

Déli Hírlap

GAZDASÁGPOLITIKAI NAPILAP

A liberálisok temesvári kongresszusa

— A Nadejdea és Banatul Romanesc fuziója —

Temesvár, október 12.

A liberális párt bányászati tagozatának központi végrehajtó bizottsága nagyfontosságú ülést tartott. Nagyfontosságú volt ez a gyűlés nem az azon hozott politikai határozatok miatt, hanem mert most történt meg az Imbroane Avram, volt kamarai alelnök vezetése alatt az Averescu-pártból kivált politikuskok

végleges belépése,

illetve felvétele a liberális pártba.

Ismeretes, hogy Imbroane Avram az Averescu vezetése alatt álló néppártból Argetoianu volt belügyminiszterrel együtt kilépett és ez utóbbinak frakciójához csatlakozott. Egy évvel hosszabb ideig volt tagja az Argetoianu-féle politikai csoportnak, amikor néhány hónap előtt elhatározta, hogy otthagyja Argetoianut. Ez be is következett és Imbroane Avramék éppen Temesvárott határozták el, hogy belépnek a liberális pártba. Ezen szándékukat bejelentették Cosma Aurel dr. volt miniszternek, majd Bratianu Jonel miniszterelnöknek is. A liberális párt vezetési bizottságának tagjai kijelentették, hogy szívesen látják Imbroanet és híveit a pártban, de ez a csatlakozás csak úgy történhet meg, ha azt semmiféle feltételhez nem fűzik.

Azóta hosszabb idő telt el, Imbroane és politikai barátai mindenütt mint

liberálisok szerepeltek,

sőt a lugosi mandátumra is a liberálisok jelöltjeként emlegették Imbroanet, de a tulajdonképpeni felvétel a bányászati párttagozatba csak most történt meg.

A gyűlésen, melyen Cosma Aurel dr. volt miniszter, a bányászati tagozat elnöke elnökölt, a liberális párt számos tagja vett részt. Cosma dr. szívélyesen üdvözölte Imbroane Avramot és elbarátaait és örömeinek adott kifejezést, hogy a párt értékes tagokkal szaporodott.

Utána Imbroane Avram egy nyilatkozatot olvasott fel, amelyben bejelentette a liberális pártba való belépését és kijelentette, hogy a legnagyobb lelkesedéssel fog küzdeni a párt céljaiért az ország érdekében.

Cosma Aurel dr. mondott ezután beszédet, amelyben hangsúlyozta, hogy a mostani nyilatkozat után

semmiféle különbséget

nem ismer a liberális párt régi és új tagjai között. Örömeinek adott kifejezést Imbroane belépése fölött, mert ismeri értékes egyéniségét és multibani politikai szereplését még abból az időből, mikor Gyulafehérváron vele együtt küzdött a románok egyesítéséért. Indítványozta ezután, hogy az alelnök-

ségről lemondott Tiucra Patrik dr. helyébe Imbroane Avram dr-t választák meg a liberális párt bányászati tagozatának alelnökévé. A gyűlés az indítványt egyhangú lelkesedéssel elfogadta.

Imbroane Avram ezután nagy elismeréssel szólt Cosma Aurel dr. politikai működéséről. Cosma — úgy mond — mindig

előharcosa volt.

a román nemzeti eszmének. Igéretet tett, hogy mint közkatona fogja kötelességét a párttal és a haza érdekeivel szemben teljesíteni.

Azután pártügyeket tárgyaltak és elhatározták, hogy Temesvárott néhány héten belül megtartják a liberális párt országos kongresszusát, amelyen egyben megünnepelik Bratianu miniszter-

elnök születésnapját is. Erre a kongresszusra meghívják a kormány tagjait is, akik közül Duca külügyminiszter, Constantinescu Sándor miniszter, Cipoianu és Tatarescu államtitkárok megígérték megjelenésüket.

Végül kimondták, hogy a liberális párt eddigi bányászati hivatalos lapja, a Nadejdea és Imbroaneék lapja, a Banatul Romanesc fuzionál és november hó közepétől

mint napilap

jelenik meg Vladescu István kedves újságírókollegánk szerkesztésében. Az ő neve garancia arra, hogy az új lap nem fog eltérni eddigi irányától és továbbra is ápolni fogja az összes nemzetiségek közötti jó egyetértést és békét és mindent el fog követni a lelki közeledés érdekében.

A ragályos betegségek Temesvárott

szűnőben vannak

— Még az idén megkezdik az új kórház építését. — Iskolás gyermekek rendszeres orvosi vizsgálata. —

Temesvár, október 12.

Sok tízezrek lakta nagy városokban mindig éber figyelemmel kell követni a lakosság általános egészségügyi viszonyait, az úgynevezett közegészségügyi állapotokat, mert a betegségek csirái, az egészségre veszedelmes kórokozó bacillusok, ha elszaporodnak, főleg járványok idején, nagy pusztítást vihetnek végbe a sűrűn lakott városokban. Temesvár, dacára annak, hogy talaja, levegője az egészségre nem kedvező, az utóbbi esztendő során mentes volt a járványszerűen fellépő betegségektől, az idén pedig az október eleji kimutatás szerint az eddigieknél is kevesebb volt

a ragályos betegségek

száma. Nem kis érdeme ez a város közegészségügyi hatóságának, intézményeinek, amelyek éber gondnal őrködnek a lakosság egészségi viszonyai felett. Felkerestük Prosteian Oktavian dr. városi főorvost, aki a jelenlegi közegészségügyi állapotokról a következőket mondotta:

— Temesvárott október elsején hiteles statisztika szerint az egész város területén volt hat skarlát eset, hat tifusz, három kanyaró, egy difteritisz és egy szamárhurut. Ami tehát a fertőző betegségeket illeti, az idén az előbbi évekkel szemben igen

kedvező a helyzet.

Más években ebben az időszakban husz és harminc között váltakozott a tifuszbetegség száma, így 1923 október elsején huszonöt skarlát és huszonkilenc tifusz eset volt, 1922-ben pedig 42 skarlát és 30 tifuszbeteg tartottak nyilván. A hatósági intézkedések természetesen nagyban hozzájárulnak a közegészségügyi viszonyok fokozatos javulásához. Ma már ott tartunk, hogy az utcákat tisztítják, söprik, öntözik és ezzel igen fontos higiénikus követelménynek lesz elég téve. És még jobb lesz a helyzet, ha majd felépül az új,

modern kórház.

Egy-két hét alatt itt lesz a miniszter jóváhagyása és így még a tél beállta

Tőzsdei árfolyamok

Zürichben a lei 2.50, Párisban 10.40.

Temesvári magánforgalom október 9-én reggel:

(A Temesvári Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság belvárosi fiókjának árfolyamai.)

Dollár 206, angol font 1005.—, francia frank 9.60, svájci frank 40.—, lira 8.30, szokol 6.14, dinár 3.70, magyar korona 334, osztrák szilling 29.20.

előtt hozzá lehet majd fogni az építkezéshez. Először a fertőző betegek pavillonja és a fertőtlenítő intézet készül el. A barakkokban levő betegek kerülnek majd oda.

— Ujszerű és igen üdvös intézkedés az, amely a tanév elején az iskolás-gyermekeket hatósági orvosi vizsgálat alá veszi. A városi főorvosi hivatalnak erre vonatkozó előterjesztését a tanfelügyelőség magáévé tette és ennek eredményeképpen minden egyes tanuló kapott egy egészségügyi kimutatást, amely pontosan feltünteti a gyermek egészségi állapotát. Az iskolaéven át az iskolák növendékeit az orvosi szem

állandóan ellenőrizni

és ezt a munkát a hatósági orvos, valamint a specialisták, a szem-, orr- és gégeorvosok végzik. Ha ez az ellenőrző vizsgálat megállapítja, hogy valamelyik gyermeket operálni kell, a szegénysorsuak ingyen lesznek kezelve. Ezek a rendszabályok a jövő generáció egészségét fogják megerősíteni. A főorvosi hivatal intézkedett, hogy ezeket a gyermekvizsgálatokat pontosan betartsák. Október hónap folyamán a hatósági orvos és a specialista felkeresi az elemi- és középiskolákat, ahol felkérte az összes tanulók egészségügyi kimutatásait.

— Az egészségügyi körzet, amelyhez Arad székhellyel Temes, Krassószerény, Arad és Bihar megye tartozik, új vezetőt kap. Demian dr. egészségügyi felügyelő helyére Spiru dr. kerül és ennek a magasabb egészségügyi szervezetnek szintén fontos szerep jut a lakosság egészségét védő intézkedések terén.

Megtörtént a jelölés

a kereskedelmi kamara elnökségére

Temesvár, október 12.

Az új kereskedelmi és iparkamarai törvény alapján Temesvárott tíz nap előtt történt meg egységes listával a kereskedelmi kamara igazgató-tanácsának megalakítása. Ezen választás folytán szükségessé vált az új elnökség kijelölése is. A jelölés tegnap délelőtt volt a városháza tanácstermében, ahol az újonnan megalakult kamara igazgató-tanácsának tagjai értekezletet tartottak. A jelölés Tóti Rezső vezérigazgató indítványára közfelkiáltással történt. Az elnökségre egyhangú lelkesedéssel újból Oprea János prefektust, az ipari osztály alelnöki tisztségére Baltescu János dr., a Resica-művek igazgatóját, a kereskedelmi osztály alelnökségére pedig Kun Richárdot, a Kereskedők Egyesületének elnökét jelölték. A kamara tagjai a legméltóbb és legátermettebb férfiakat jelölték és bizonyos, hogy az ő vezetésük alatt a kamara működése még eredményesebb lesz. Deutsch R. Rezső, a kamara eddigi buzgó alelnöke másnemű elfoglaltsága miatt nem vállalta a jelöléséget.

Megérkeztek az
őszi és téli
ujdonságok

Szolid árak!

„AU PRINTEMPS“

volt MISSIR női divatáruház

Temesvár-Belváros,

V. Alexandri No. 3

(volt Hunyadi-utca)

A magyar dal ünnepe

Temesvár, október 12.

A Temesvári Dalkör és a Glória dalegyesület szombaton este mutatta be fényesen sikerült hangverseny keretében a marosvásárhelyi dalárversenyen pályakoszorúzott dalait. Mindkét dalárda reászolgált a kivívott diadalra. Hatalmas dinamikájú előadásuk, mely legsímábban tempul a legszélsebb pianokig nemcsak Szegő Ferenc és Leviczky György kar-nagyok zenei intelligenciáját dicséri, hanem ékes bizonyítéka a két dalárda lelki egybekapcsolódásának is. Brandeisz József zeneiskolai tanár Brahms magyar táncában ragyogtatta fejlett technikáját, Schronk Ilonka pedig két operazárójával emelte a hangverseny fényét. Különösen a Szevillai borbély Cavatinájában csillogtatta kristálytisza koloraturáját. Bár-mely opera elsőrangú tagja lehetne. — cs.

Templomszentelés Rónácon

Temesvár, október 12.

Rónácon, Temesvárnak e fejlődő kültékén, tegnap szentelték fel az új római katolikus templomot, amelyet a hívek saját erejükből emeltek. Az új templom a józsefvarosi plébánia filiája.

A józsefvarosi katolikusok a reggeli mise után körmenetben vonultak ki Rónáca, ahol az ottani lakosság már nagy tömegben várakozott rájuk. Pacha Ágost apostoli kormányzó, aki a központi papság számos tagjával jött ki, nagy ünnepélyességgel fogadták. Tíz órakor ment végbe a templom felszentelése, melyet az apostoli kormányzó végzett. Utána Metzger Márton dr. józsefvarosi plébános mondta az új templomban az első misét. A szentbeszédet Takács János segédlelkész tartotta. A beszentelési ünnepségen képviselve volt a város, mint kegyur, valamint a többi városrészek minden hitközsége.

Délben a rónáci katolikus hitközség diszközgyűlést tartott, melyen a templomszentelést foglalták jegyzőkönyvbe. Egy órakor bankett volt. Az ünnepet este táncmulatság fejezte be.

A mentőotthon felavatása

Temesvár, október 12.

Meghitt ünnepély keretében avatták fel tegnap délben a mentők házat. Elsőnek Prochaszka Ede vezérigazgató, a mentőtársulat elnöke szólalt fel. Köszönését fejezte ki mindazoknak, akik lehetővé tették a mentőotthon létesítését. Utána Schönbberger Mór dr. beszélt és elismerését fejezte ki a sajtónak, mely a közönséget a mentőotthon javára adakozásra buzdította. De Viotte főtitkár hangsúlyozta, hogy a nagy mű csak akkor lesz befejezve, ha felépül a főépület is és reméli, hogy Temesvár polgárságának áldozatkészsége ezt is lehetővé teszi. Baader Henrik, aki harminckilenc esztendő előtt a mentőtársulat megalakításában résztvett és annak első elnöke volt, visszapillantást vetett a társaság fejlődésére és elismerését fejezte ki a Prochaszka-családnak, mely a mentőket mindig hathatósan segítette. Prochaszka Viktor, igazgató rövid felszólalása után az ünnepség véget ért.

A jelen voltak közül sokan adakoztak az új otthon javára és rövidesen több ezer lei gyűlt egybe. A mentők azután villásreggelit szolgáltak fel vendégeiknek. A napot a Korona-szállodában a mentőtársulat javára rendezett nagy szüreti mulatság fejezte be.

Eminescu szobrának leleplezése

Nagyszentmiklóson

Nagyszentmiklós, október 12.

Leles ünnepség közepette leplezték le tegnap Nagyszentmiklóson Eminescu szobrát. Az ünnepségen nemcsak a község, hanem a környékbeli falvak lakossága is nagy számban vett részt. A leleplezésen megjelent Goga Octávián volt miniszter is, akit a község határában négy fehér lovas diszhintóval vártak. Az ünnepség az iskola épülete előtt felállított Eminescu szobor előtt istentisztelettel vette kezdetét, majd Ardelean főszolgabíró beszéde alatt lehullott a lepel a szoborról, mely bronzból készült és fekete márványalapzaton nyugszik. Utána Goga tartotta az ünnepi beszédet, melyben Eminescu nagy jelentőségét méltatta. Majd a szépművészeti miniszterium képviselőjében Minescu igazgató, a Fundația Principele Carol nevében Ne-

d elco beszélt, végül pedig a diákok nevében a diákszövetség elnöke tartott emelkedett hangú beszédet. Badulescu iskolaigazgató zárószavai után véget ért az ünnepség. Az egyes beszédek között a nagyszentmiklósi és nagykomlósi énekkarok Eminescu dalokat adtak elő.

Délben bankett volt, melyen az első felköszöntőt a királyi családra Goga mondotta, Imbroane Nicolae dr. Gogát élte. A banketten és az ünnepségen Temesvárról résztvettek még Belu Gyula dr. Bojnic Kornél dr., Biraescu György, Cioban Aurel dr., Jorgulescu Spiridon, stb. A délután folyamán megjelent Nagyszentmiklóson Oprea János prefektus is, akit nagy lélekességgel fogadtak. Este hangverseny és tánc volt.

Amíg egy levél eljut odáig...

— Az amerikai leveleket Temesvárott osztályozzák. — Hol leg-szegényebbek a kivándorlók?

Temesvár, október 12.

Ha azt halljuk: amerikai levél, mindig a dollár iránti áhítat és tisztelet ébred fel az emberben. Hogyne, hiszen az amerikai levelet el sem képzeljük másként, csak úgy, hogy annak béléseben legalább egy dollár huzódjon meg. Küldi az amerikai rokon, ismerős, barát.

Azért fordult elő aztán gyakran a multhan, hogy az amerikai levelek közül sok nem jutott el a címzetthez. Elkallódott belőlük sok, elveszett

illetéktelen kezekben,

amelyek tulajdonosai nem arra voltak kíváncsiak, hogy mi hír Amerikában, hanem arra, van-e a levélben pénz? Előfordult, hogy egy-egy amerikai postaküldeményből százzámra vesztek el a levelek. Sok ilyen elveszésnek törvényszéki tárgyalás volt a vége, sok eset után pedig még a kakas sem kukorékol.

Hogy ebben a bonyodalomban némi rend teremdjék, a posta vezérigazgatósága elhatározta, hogy az amerikai levelek kezelésére külön hivatalt létesít Temesvárott. Minden Amerikából érkező levél ide jön az egész ország részére s

itt osztják el

és továbbítják. December elsején lesz két esztendeje s azóta sokkal-sokkal kevesebb amerikai levél kerül cigány-utra.

Az amerikai levélosztály főnöke Miko Albert főtisztviselő, aki husz főtisztviselővel látja el a hatalmas munkát. Nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy az Újvilágból havonta átlag ötven-hatvanezer ajánlott és körülbelül ugyanannyi közönséges levél, azonkívül egész sereg nyomtatvány és újság érkezik. Az osztály neve B. C. A., Biroul Cartelor American és az osztályvezető készségesen mondja el az amerikai levél

sorsát érkezésétől

a címzetthez való eljutásig. A legtöbb levél az Északamerikai Egyesült Államokból érkezik. Ezeket odaát Newyork gyűjti össze és leplombált zsákokban küldi Temesvárra. Az ajánlott levelek kettős zsákban jönnek. A belső zsák ugyanolyan csikos, mint az Unio zászlaja s belsejében külön kötegekben vannak a levelek. Az argentiniai posta fehér zsákokban jön, melyeken két zöldeskék csik van s a zsákba bele

van szöve a Correo Argentino felírás. Délamerikából még Brazília küld önállóan postát, továbbá Mexikó, mely a középamerikai postának is gyűjtője. Északról az Unio kívül még Kanadának is nagy postája van. A kanadai levelekben ritkán van dollár, az ottani

kivándorlók szegények.

Az amerikai posta átlag hetenkint háromszor érkezik egy-egy országból úgy, hogy mindennap van bőségesen amerikai posta. A levélzsákokat bizott-ságilag bontják fel. Ha van sérült levél, annak tartalmát megvizsgálják s ha érték is van benne, jegyzőkönyvet vesznek fel róla. Az érkezett postát aztán megyeszékhelyek szerint csoportosítják. Temesvárról ugyanis zárt zsákokban továbbítják az egyes megyeszékhelyekre, amelyek postái gondoskodnak róla, hogy a levelek aztán az egyes községekbe jussanak. Így sikerült az elvesző levelek számát a

minimumra redukálni.

Az elveszés most már csak egyes vidéki helyeken fordul elő.

Három óriási fiókos polcon osztják el a megyeszékhelyek részére a leveleket. Ezek a szekrények minden amerikai posta érkezés után hű képét adják a romániai kivándorlásnak. Vannak megyék, melyek fiókjai zsufoltak, viszont másokéban alig van valami, sőt üresek is maradnak. A régi királyságba kevés amerikai levél érkezik, de annál több Bukovinába és Besszarábiába. Az erdélyi megyék is szép számmal vannak képviselve amerikai levelekkel: első helyen áll Bihar s nyom-ban utána következik Arad.

A B. C. A. nemcsak azzal foglalkozik, hogy átveszi az érkező amerikai postát, hanem a

Romániából Amerikába

induló postát is továbbítja. Az ország területén harmincöt postahivatal gyűjti össze ezt a postát és juttatja Temesvárra. Itt osztályozzák és rovatlapok kíséretében zsákokban küldik el Amerikában. Érdekes, hogy a Romániában megjelenő újságokból is jókora mennyiség vándorol át az óceánon, hogy az odaszakadt földiknek elregélje, mi hír van még az óhazában. Külön figyelemre méltó jelenség, hogy az erdélyi lapok közül az Új Kelet az, mely legtöbb példányban indul.

Éppen csomagolják az Amerikába induló postát, hogy délután öt órakor kiszállítsák a pályaudvarra. Szorgos

kezek gyömöszölik a leveleket a zsákokba. Hej, ha egy kis hazai levegőt is lehetne melléjük csomagolni, a rétek, a kertek, mezők illatát és az itthoni szívek sóhajtásait!

A megzavart konferánsz

— Egy temesvári tisztviselő fel-lépésének szomorú következménye. —

Temesvár, október 12.

A gyárvarosi vendéglőknek és kávéházaknak valóságos réme V. Nicolae magántisztviselő. Amely helyiségben megjelenik, ott a vendégek és pincérek egyformán remegnek, mert tudják róla, hogy nem sokáig marad csendesen, hanem hamarosan randalirozni kezd. Emiatt már a rendőrségen is többször feljelentették.

A mult hét egyik napján beállított az egyik temesvári kabaréba. Eleinte csendesen hallgatta az előadást s közben borozgatott. Egyszerre azonban megirigyelte az előadók tapsait s hirtelen elhatározással maga is a színpadon termelt. A magát produkáló táncduettet szétugrasztotta, odaállott a rivalda elé és szónokolni kezdett. Aktuális dolgokról csevegett és előadását adomákkal akarta fűszerezni. Azonban a közönség nem örvendett fellépésének, sőt az inspekcións rendőr egyenesen letessékelte a színpadról. V. Nicolae ma közbotrány okozása miatt a rendőrbíró-ság elé került, amely ötszáz lei pénzbüntetésre ítélte.

Sikkasztottam,

mert a feleségem nagyigényű nő

Temesvár, október 12.

Egy temesvári konfekciós nagyke-reskedés már hosszabb ideje semmi hírt nem kapott egyik utazójától. Vagy két hét óta minden megrendelés elmaradt. Máskor pedig naponta jött az utazótól néhány. Türelemmel vártak, mert azt hitték, hogy az ügynök, aki Erdélyt járja, egyszerre majd csak személyesen állít be s magával hoz egy kötegnyi megrendelést.

Az ügynök helyett tegnap a céghez egy levél érkezett. A levél szomorú, tragikus hangon mondja el az utazó vallomását:

— Nem tudok újabb megrendeléseket gyűjteni, mert nincsen mintakollekcióm. A mintakollekciót ugyanis eladtam, a pénzre volt szükségem. Tizenegyezer leit kaptam a mintadarakért. A pénzt majd meg fogom téríteni. Tessék részletekben levonni a jutalékból. Tetszik tudni, nem tettem mást, mert a feleségem egy nagyigényű nő...

A cég azonban nem fogta fel ilyen szentimentálisan a dolgot, hanem feljelentést tett a hűtlen ügynök ellen és a feljelentéshez csatolta a beismerő levelet. A rendőrség megindította a vizsgálatot.

Ön szenved?

Csuz, köszvény, ischiás kí-nozza? Szurása van, báyad? Dörzsölje be a fájó részt DIANA SÓBORSZESSZEL, amely a fájdalmat rögtön megszünteti. Ugyeljünk a DIANA névre, mert hami-sítják.

„Hedin“

a modern hashajtó végbélgolyócskáktól tíz perc alatt biztos hatás. Kapható SÁRGA GYULA gyógyszerárában, Temesvár III., Telekháztér 1 sz.

Kérje mindenütt a világhírű

borotva pengét. Kapható mindenütt. Vezérképviselőt s nagy le-rakat: M. Margu-lus, București, Str. Smárdam No. 4.

2500

leért vállaljuk szoba vagy konyha tapétázását.

Szécsi és Társa

Temesvár, Hunyadi-ut 16. Telefon 2-51.

Figyelem!

164

Divatmellények, kabátok, szvetterek olcsó árakban

„CHIC“

költőit-szövöttáruház, Józsefvaros, Bul. Berhelot 21

Hírek

Temesvár és a magyar dal

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Plața Sf. Gheorghe (Szentgyörgy-tér) 4.

Telefonszámok:

Szerkesztőség: 2-52.
Kiadóhivatal: 2-52.
Nyomda: 10.
Felelős szerkesztő lakása: 2-42.

Előfizetési árak:

Egy hónapra 60 lei, három hónapra 160 lei, félévre 300 lei, egy évre 600 lei. Egyes szám ára 2 lei, az önkormányzatban 3 lei, Magyarországon 2000 kor., Jugoszláviában 1 dinár, Csehszlovákiában fél ck., Ausztriában 20 garas.

Felelős szerkesztő:

Vuchetich Endre dr.

Pirosra rajzolja

Arcomat a csipős októberi szél. Ijju zeggel teregeti már szét szárnyait az lmosan kigyózó Lloyd-sorra. Korán-elő hivatalnokok sietős léptekkel bakatnak a napi robot állomáshoz, pajtos diákok serege koppantja lábával tisztára seprt járdát. Addig dicsérettük a vén asszonyok nyarát, amíg llessegettük és most visszavonhatatlanul bele kell nyugodnunk a megválozhatatlanba: télapó bozontos szakállal már verdesi zuzmárás útját. De tél közeledésének kellemetlen érzetét gyszerre felváltja bennem az öröm zinpompás fellángolása.

A nyárért, kedves meglepetéseiért nem rajongok, a nőket is drágábbakkal tartom télen és jóleső meghatottsággal állapítottam meg, hogy hideg, élizü északi szél verdesi az arcom. Korán volt. Nekem különösen hajnalt elent a reggeli nyolc óra. Ott állottam a mozi előtti villamos megállónál és bámultam az utcát.

Örültem a télnek, a tél közeledésének, a korai alkonyatnak, a jó meleg szobának, mikor a kályhában fantasztikus meséket duruzsol a tűz. Szemembe ötlött a mozi. És a mozielőadásoknak örültem. Amikor az ember a hideg elől a filmek színes birodalmába menekül. És nézi a pergő képeket és vigul Harry Piel hajmeresztő mutatványain, bomlik a szépséges Mary Pickfordért, rajong a Gloria Swansonért és imádja Pola Negrit.

Szeretem a mozit, mert jó. Mert lekölt. lebilincsel. És hálával gondolok a temesvári mozik igazgatójára, Nicolau Costelre. Ha ma Temesvárott moziláz van, úgy ez kétségtelenül az ő érdeme. És magamban csendesen köszönetet mondok Schlogel titkárnak, aki szakszerű tudásával méltó segítőtárs Nicolau igazgatónak.

És elbrándoztam. És ha elkéstem a redakcióból, annak is a mozi az oka.

— OPREA PREFEKTUS HIVATALBAN. Oprea János prefektus, aki a bemutatkozó látogatások során szombaton többek között Dobrovicescu Stamate bankfőnököt és Kun Richárdot, a Kereskedők Egyesületének elnökét, kereste fel, szerdán veszi át hivatalát és ettől a naptól kezdve a magánfeleknek is rendelkezésre áll majd.

— Lelkészeiktatás Szapáryfalván. A nemrég megválasztott Várady Attila szapáryfalvai új református lelkes beiktatása tegnap folyt le nagy ünnepség között. A beiktatáson jelen voltak Nemes Elemér bodófalvai, Szombati-Szabó István lugosi, Keresztes József resicai és Tóth Lajos karánsebesi lelkesek, továbbá a bánsági református egyházak világi képviselői.

* Megnyílt Dénes és Pollák nőidivataruház fióközlete Belváros, Mersey-utca. Főüzlet Gyárváros, Andrassy-ut.

Zsák Zsineg Kötél
Havas Dezső Gyár és fiók
Timisoara Lugoj.

A szombaton tartott daloshangversenyen Osztie Andor, a Magyar Párt főtitkára, konferanszot mondott, amelyből a következőket emeljük ki.

A magyarság világszerzte szent esztendőt ünnepel. A magyar mesekirálynak, Jókai születésének centennáriumát. Emlékezzünk meg újra róla. Ez év első éjszakáján megszólalt Komáromban a harangszó, hogy világgá hirdesse nagyszülőttjének százados ünnepét. S azóta minden este megcsendül a Rozália templom kis harangja, melynek ezüst hangja hozzánk is eljutott és visszhangra talált.

A régi dal, a magyar dal ma is él. Diadalt aratott ezuttal is a mi derék temesvári daltestvéreink ajkairól zengve. Két temesvári dalárda: a Temesvári Magyar Dalkör és a fiatal Glória dalárda aratott ezuttal diadalt a marosvásárhelyi országos dalosversenyen. S hogy ebből a diadalból mindannyian kivehessük részünket, a mai estén újra dobogóra lépnek dalosaink, hogy manifestálják diadalmas dalosversenyünket.

A temesvári magyar daltestvérek dícsőséges elődökre tekinthetnek vissza. A Temesvári Magyar Dalárda az emlékezetes egri országos dalosversenyen egy csapással lett első az elsők közt Gokler Antal, a kiváló karnagy vezetése mellett. Ezt az elsőbbséget ma is büszkén hirdethetik az erdélyi daltestvérek közt.

A zenekulturának a Bánságban évek hosszú sora óta Temesvár volt az empórium. Temesvár zenei életének már a XVIII. század közepe táján két igen kiváló iskolája volt. Egyik a székesegyház, a másik a színház. A székesegyház ének- és zenekara jól megválogatott erőkből állott. A klaszikus zenének másik iskolája a színház volt, mely a világi zenét képviselte. A temesvári színház gazdag multra

— A GYÁRVÁROSI BUCSU tegnap a hagyományos nagy ünnepségek között folyt le. Az ünnepi szentmisét Rech K. Géza esperesplébános tartotta, német nyelvű prédikációt pedig Patzer Paulinus mondott. Délután a szokásos népnépszépek voltak, melyek a legjobb hangulatban a késő esti órákig tartottak.

* „Covay“ mindennemű férfi fehérneműt konfekcionál, Temesvár-Gyárváros, 3 király-utca 7.

A ZENEBARATOK TARSASAGA első ezidei hangversenyét f. hó 26-án hétfő este tartja meg a Tiszti Kaszinó nagytermében. Neubaue Gida karmester vezetése alatt hetenként kétszer, sőt háromszor is összegyűlnek a zenekar tagjai, hogy ismert szorgalmukkal megbirkózzanak az első este nehéz, de magas művészi nivón álló műsorával. Liszt: Les Preludes. Goldmark: Symphonie, Die Ländliche Hochzeit, darabokon kívül két szenzációja lesz az első estének és pedig M. Mendel Erzi budapesti énekművész szeméjében, ki Strausz és Marx dalokat fog énekelni zenekarkísérettel, a másik kimagasló esemény: Dragoi a helybeli zeneiskola tanárának első szereplése városunkban, aki legutolsó zenekari szerzeményét első előadásban fogja személyesen vezényelni. Jegyelőjegyzéseket a Bánát hírlapiroda fogad el.

* Őszi és téli ujdonságok megérkeztek nagy választékban Dénes és Pollák cégnél, Gyárváros, Andrassy-ut. Fióközlet: Belváros, Mersey-utca. Cégtulajdonos Dénes Vilmos.

Baleset. Schwarcz Samu, a temesvári Kimmel-cég utazója szombat este Teregováról haza akart utazni, a vasuti kocsi alá való felszállás közben azonban a feljáró lépcsőn megcsuszott és vonat alá került. A kerek bal lábaféjét összeroncsolták. Súlyos sérülésével Temesvárra szállították.

* Farmodont fogkrém és szájvíz főlerakata Farmacon nagydrogeria Timisoara. Erzsébetváros, Batthyány-utca 5.

tekinthet vissza. Az első magyar színházi előadás 1828. év szeptember 25-én volt.

Temesvár zenekedvelő polgárai 1845-ben zeneegyesületet alakítottak, amelynek Lonovics püspök volt a védnöke. Ez az egyesület zeneiskolát is alapított, mely azonban rövidesen megszűnt. 1871-ben megalakult a Temesvári Zenekedvelő Egyesület, mely összeolvadt a Magyar Dal- és Zeneegyesülettel és fölvette a Temesvári Zenekedvelők Egyesülete címet.

Időközben a zeneművészetnek Temesvárott új empóriumra keletkezett, mikor 1891-ben az állami tanítóképző intézet megnyílt, melynek kiváló zene-tanárai és magyar dalszerzői voltak, mint Hoós János és Révfy Géza. Temesvár város tanácsa 1907-ben maga állított fel magas színvonalú ének- és zeneiskolát, melynek első igazgatója Major Gyula volt. Nemsokára az intézet élére Pogatschnigg Guidó, a volt egri híres karnagy és jeles zeneszerző került.

A magyar dalszerzésben speciális jelenségként tűnik fel Temesvár régi zenei világában egy kiváló dalköltő, vagy amint magát nevezte, a „nótacsinaló“ Dóczy József, aki hosszú évek óta lakott közöttünk. Országosan elterjedt sok szép dalának legnagyobb részét Temesvárott alkotta meg.

Nem véletlen, hogy fiatal magyar dalosaink ma mutatják be a marosvásárhelyi országos dalosversenyen nyert babéraitak és ezzel a magyar dalt is szívük mélyéből ünneplik. Eppen ma este negyven esztendő évfordulója annak, hogy Jókai Mór jelenlétében megnyílt a temesvári első magyar téli színi évad. A költő ünneplésére elsőnek a temesvári dalosok siettek, akik az ünnep előestéjén szerenáddal tisztelték meg a halhatatlan mesemondót. És méltóan: „dalt érdemel, — mert költő, — könnyet, mert szeretett“.

— BANKETT LINTIA LIVIUSZ Dr. TISZTELETÉRE. Lintia Liviusz dr. ügyvédnek Temesvárról Bukarestbe való elköltözése alkalmából barátai és tisztelői szombaton, október hó 17-én este bucsubankettet rendeznek. A banketten részt venni óhajtok legkésőbb csütörtök (október 15) délig jelentsék be ebbeli igényüket Taran Constantinnál, Ulpia Filmvállalat (Telefon 12-33) vagy Dr. Kovács Ödönnél, II., Strada 3 August 5 (Telefon 710). A bankett helyét a keddi lapokban közli a rendezőbizottság.

* A Royal műsora világszágér. — LETARTÓZTATTAK EGY GAZDÁT GYILKOSSÁG GYANUJA MIATT. Gyülvész torontálmegyei községben két hónap előtt meggyilkolták Gherban Jefta községi bírót. A gyanu akkor Cadariu János jómódu gazdára irányult, de minthogy nem volt bizonyíték bűnösségére, a vizsgálóbíró szabadlábra helyezte. Felelbezés folytán a vádtanács elé került az ügy, amely a közben beszerzett bizonyítékok foytán Cadariu azonnali letartóztatását rendelte el.

* Vasuton, hajón és autón való utazás alkalmával ne fejedjen el magával vinni Fa Mihály-féle kitérő felvágottat, mely a Telekház-téi és a Mária szobor melletti hentesboltokban kapható.

— LESZAKADT VASUTI HID. Rómából táviratozzák, hogy a megáradt Pozo hidja éppen akkor szakadt le, mikor egy vonat haladt keresztül rajta. Tizenöt után azonnal meghalt, ötven súlyos megsérült.

* Pendle et Rivett Ltd. London a legnevesebb angol szövetgyár, nagy rakár. tart a legfinomabb különlegességekben English-Fintex divatszövetek férfiföltönyöknek, Scoth-Fintex sportöltönyöknek Nikolits és Schutz speciál-szövetáruházában, Temesvár, Belváros, Agrár-palota.

* Győződjön meg mindenki a Royal szenzációs műsoráról.

— Véres harc a vizért Bukarestben. Tegnap valóságos csata folyt le Bukarest egyik külvárosában, amikor a város megbizásából egyik utcában munkások jelentek meg azzal, hogy az ottani kutat betömjék. Az utca lakói, akik csak innen szerezhetek vizet, tiltakoztak ez ellen, majd mikor a tiltakozás nem vezetett eredményre, a két csoport egymásra támadt, aminek következtében tizenhét sebesült maradt a csata színhelyén.

* Ma este pikáns műsor a gyárvárosi Pátia-kabarában. Csak felnőtteknek bemutadják A nadrággomb című bohózatot. Ezenkívül az összes tagok pikáns szöulőszámmal lépnek fel. Előadás után bar tabarin.

— FLÓBERTPISZTOLLYAL BABRALT tegnap délután Reitenbach János huszonnégy esztendő jőzsefvárosi tüzoltó s a töltött fegyver hirtelen elszűlt. A golyó a tüzoltó bal alsó lábszárába furódott. A mentők a kórházba szállították, ahol megoperálták.

* Sahne név alatt ismert Kandia bonbon az id i saison nagy speciálitá a. Magasfoku tejtartalmánál foza kiváló tápanyag, mely eddigelé a nyugati államokban a legnagyobb jogasztásnak örvendő bonbonfaj volt.

Minős gben utólréhetetlen. Ma már minden üzletben kapható.

— Dr. SCHWARTZ GYÖRGY fül-, orr- és gége-szakorvos szabadságáról visszaérkezve ismét rendel 12-1-ig és 3-4-ig. Bul. Reg. Ferdinand No. 12. (Lloyd-sor, Széchenyi-ház.)

* A Lloyd Taverna az elteközönség találkozóhelye.

— IRODAATHELYEZÉS. Lintia Livius dr. temesvári ügyvéd irodáját folyó évi október hó 20-tól Bucuresfi, Calea Victoriei 48-50. szám (Passagiul Imobiliara) alá helyezte át.

* A Royal bárban félegykor külön előadás.

Sport

Temesvárott

szombaton és vasárnapon a bécsi Wacker szerepelt. Első napon a TAC ellen játszott, mely fölött 6:3 (4:2) arányban győzött, ami főleg TAC-kapus indiszponáltságának tulajdonítható. Második napon a Kinizsi revánsot vett bécsi vereségeért és a Wacker 4:1 (4:0) arányban győzte le. Ezenkívül a Rapid mérkőzött a Politechnikával, melyet 1:0 (1:0) arányban győzött le, az Unirea pedig a Banatul verte meg 2:0 (2:0)

Kolozsvár

Kolozsvár—Brassó 2:0 (2:0).

Nagyvárad

Nagyvárad — Arad 4:2 (2:1).

Lugos

Karánsebesi AC—Lugosi MTE 3:1 (1:1).

Resica

ZsSE—Resicai SE 3:1 (1:1)

Zsombolya

ZsSE komb. — Tricolor komb. 4:2 (2:2).

Arad

Olympia—Hakoah 4:0 (2:0).

Prága

Csehország — Magyarország 2:0 (0:0)

Budapesti

Prága—Budapest 1:0 (1:0). Az egyetlen gólt Jellinek lőtte.

Ajándékot

mindenki talál igen olcsón szép tárgyakat Sternbergnél.

Elaludt temesvári szobortervek

— Ledöntött és lefejezett szobrok. — Generalis, aki saját pénzén emeltetett szobrot, —

Temesvár, október 12.

Temesvár szobrairól akarnék nagy beszámolót írni, azonban nehéz dolog a riportertek cikket írni arról, ami nincsen. Vannak tereink, parkjaink, de de azokat nem díszítik szobrok. Pedig ennek a városnak is voltak nagyjai, akik megérdemelték volna, hogy kőben, vagy ércben megörökítsék őket. Am nálunk évszázadok óta az volt a nézet, hogy a kegyeletnek elég van téve, ha a nagy elhunytak kőtombját állították a sírjára, nehogy esetleg eszébe jusson

visszatérni az életbe

és visszakövetelni hivatali állását, vagy társadalmi pozícióját, aki azt a megboldogult halála után sietett elfoglalni.

A gyárvárosi parkban eldugott Hili-puti Coronini-szobrocskáról nem szólva, Temesvárnak két nagyobb szobra volt. Volt. Mert már nincs. Mindkettővel leszámolt a forradalom. Az egyik volt Skudier tábornok szobra a Skudier-parkban. Igaz az, hogy csak vasból öntötték ki a nyitott kőpenyű tábornoki alakot s ha nem is volt valami művészi kinézésű, de legalább nyomott jó pár mázsát.

A szobrot a Skudier-parkban állították fel, melyet szintén a tábornokról, aki különben

a város diszpolgára

volt, neveztek el. Jó magas kőtalapzatra huzták föl a kolosszust és a vashaöntött tábornok pár évtizeden keresztül unatkozott ott. Télen nem fázott, mert kabátját akkor sem gombolta be, nyári délutánokon pedig, mikor szendergéséből a körülötte játszó gyermekek zaja fölverte, legfeljebb bosszankodott. Régebben bronzszinűre volt befestve, később pedig az ezüst színében pompázott. Így érte a forradalom. Akkor aztán

jött a diáksereg

azzal a jelszóval, hogy le minden nagysággal, drótkötelet akasztottak Skudier-bácsi nyakába és leráncigálták a piederstől. Hónapokig feküdt a szobor a tél sarában. Később elfuvarozták és beolvasztották. Nem reklamálta senki.

Egy másik temesvári szoborral is a diákság bánt el. Ez

Ausztria szobra

volt a Jenőherceg-téren. Ferenc József állíttatta 1856-ban azoknak az osztrák zsoldosoknak az emlékére, akik 1849-ben Bem csapatai ellen védelmezték a körülzárt Temesvár várát. Ez a szobor mindig szálla volt a temesvári lakosság szemében, nem csuda hát, hogy az 1918 október 31-iki forradalomkor az éjszaka a diákság nekiment és le akarta rombolni. Nem sikerült egészen. Csak a szobor fejét tudták le-törni. Megkísérelték másnap éjjel újra a lerombolást, de akkor már a rendőrség vigyázott a szoborra. Most aztán azóta is ott áll a fejellen női szobor a város közepén. Legjobb volna ráfogni, hogy ez Corday Sarolta a

lenyakaztatás után.

Még jó, hogy Temesvárnak nem volt több szobra, mert esetleg azok is áldozatul estek volna a forradalomnak. Lám, eleink mégis előrelátóak voltak!

De mi van azokkal a szobrokkal, amiket terveztek, de nem csináltak meg? Mindig büszkén hivatkoztunk

rá, hogy Temesvár Hunyadi János városa. Hivatkoznak erre a románok is, hiszen Hunyadi román eredetű volt. Nincsen tehát semmi akadálya annak, hogy Hunyadi Jánosnak évtizedek előtt tervbevett szobra végre felállíttassék.

Szobrokat terveztek

a Püspök-uti Bega-hidra is. Allitólóg már meg is rendelték azokat Strobl mesternél. Annyi bizonyos, hogy a városnál a költségekre már megvolt a fedezet. Mi lesz ezekkel a szobrokkal? Vagy ha az idők változása folytán nem lehet azokat fölállítani, akkor mi kerül a helyükbe?

Mikor Temesvár nagynevű polgármestere, Telbisz Károly dr. a karintiai Pötschachban meghalt, holttestét hazahoztuk és fogadkoztunk, hogy Telbisznek szobrot állítunk. Megérdemelné. Sokat tett a város fejlődése és fölvirágozása körül

És végül: pár év előtt Cosma Aurel dr. volt miniszter, Temesvár város parlamenti képviselője

mozgalmat indított

egy felállítandó Szabadság-szobor ügyében. Itt is megindult az adakozás és a polgármesteri hivatal közölte is időnkint a lapokban a szoboralap állását, de maga a szobor máig sem készült el. Mi hátráltatja a terv megvalósítását?

Évek óta az ujságokban visszatérő hírek vannak arról, hogy ez, az, meg amaz a bánsági község szobrot állított a háboruban hősiessen

elesett fiainak.

Szegyelünk kell magunkat, mikor megállapítjuk, hogy már a legkisebb megyei falu is szobrot szentel a maga háborus hőseinek. Csak éppen Temesvár maradt hátra. Temesvár itt is hű magához: elfoglalja a biznisz és nem ér rá a kegyeletet ápolni és a művészetet pártolni. Uraim, temesvári polgárok, mikor jut majd eszetekbe, hogy a világháboruban elesett temesvári katonáknak szobrot emeljete?

Évőeszköz

valódi és alpakka

ezüst

nagy választékban

Drachsler

Str. V. Alexandri 3 (Hunyadi-u)

Frisch Lajos

ujjonnan megnyitott cipőműhelyében Dózsa-u. 51 kitűnő anyagból legegánsabb női-, férfi- és gyermekcipők készülnek 170

Torino

Fiat autók

501, 505, 510 és 519 számú modellek a legkedveltebbek és legolcsóbbak. Képviselet;

Tichy Testvérek

autógarage

Timișoara, Zápolya-u. (Scherter-ház). Telefon 11-26 és 7-84.

SKLEROLSYRUP

A legfőbb egészségügyi tanács által (1583 szám alatt) engedélyezve. Valódi csakis akkor, ha a címkén Dr. MLADEJOVSKY orvosprofesszor aláírása rajta van. A legjobb és a legújabb gyógyszer az **érelmeszesedés ellen**

A vérműködési zavarokból előállott álmatlanságot megszünteti. Rövid idő alatt megszüntet minden vérfeszültséget. A betegek gyorsan beálló változással gyógyulnak és visszaszerzik a munkaképességüket. Érelmeszesedést, légzési nehézségeket, asztmát stb. hihetetlenül gyorsan elmulaszt. Rengeteg köszönőlevél a betegektől és sok elismerőlevél az orvosoktól. Orvosok kérjenek próbaküldeményt és használati utasítást a romániai vezérképviselőtől: Dewys Wassermann, Bucuresti, Calea Mosilor 37. Kapható minden gyógyszerárban

Linoleum

Haas
Lipót

Timisoara

Bul. Regele Ferdinand

Lerakatok:

CLUJ, Strada Universității No. 1
ORADEA-MARE, Bulev. Regele Ferdinand 5.

Mielőtt bevásárlásait eszközli, győződjön meg áruink olcsóságáról.

Linoleum:

67 cm széles mtr-ként	Lei 135.—
90 " " " "	" 170.—
100 " " " "	" 200.—
115 " " " "	" 230.—
135 " " " "	" 270.—
200 " " négyzet mt.	" 215.—

Valódi átöntött Inlaid Linoleum
200 cm. széles minden színben.

Viaszkosvászon asztal-terítő:

78 cm széles mtr-ként	Lei 100.—
100 " " " "	" 125.—
115 " " " "	" 145.—

Bőrvászon minden színben
és minőségben nagy választékban.

Szőnyegek:

Futószőnyegek, mindkét oldalon használható	Lei 98.—
Velour futószőnyeg la	" 515.—
Ágyelők	" 125.—
Ebédőszőnyeg 200/300	" 1600.—
Otomántakarók	" 1600.—

Felöltőszerű gummiköpenyek
950 Leitől.

Tornacipők, hócipők, sárcipők, betegápolási cikkek, gyermekjátékok, sportcikkek nagyban és kicsinyben.

Apró hirdetések

Egy szó ára 2 lei. Vastag betű 5 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 25 l. Alláskeresőknak 25 százalék engedmény. Díj előre fizetendő.

Szakácsné, szobalány vidékre kerestetik fizetéssel, gyermektelen házaspárhoz. Címre kiadóban.

Belvárosban butorozott szobát konyhahálóval október 15-ére keresek. Címre kiadóban.

Fiatallisztviselőházaspár teljes ellátással külföldi bejárati butorozott szobát keres, lehetőleg Gyárvárosban. Ajánlatokat „November” jellegre a kiadóba kérek.

Az ujjonnan átállított

Café
Restaurant „Elite”

Józsefváros, Küttér, az elegáns közönség kedvenc találkozóhelye
168

Mindennemű

tüzelőanyag

nagyban és kicsinyben

Schaar és Háromy cégnél

Telefon 9-64.

Minden elfogadható áron eladok

nagyértékű XVI. századbeli antik, modern, új tölgyfa- és régi díőfahálószoba berendezést, konyhaberendezést, előszoba- és íratárszék-renyek, írógép és íróasztalok, csillárok, festmények, gobelin, varrógépek, ruhaneműk, függönyök, ékszerek stb. Ingóságok. Expresszálogbankház, Belváros, Hunyadi-utca 8.

Legjobb minőségű, ujtermésű

savanyított káposzta

finomra vágva és egész fejekben vendéglősök és kiskereskedők részére 25 kilogrammtól fejlebb házhoz szállítva állandóan kapható

Löwinger Testvérek Ecetszeszgyár R.-T.

Timișoara, Gyárudvar-utca 3. szám

Telefon 182.

Kiadó, vagy elcserélném

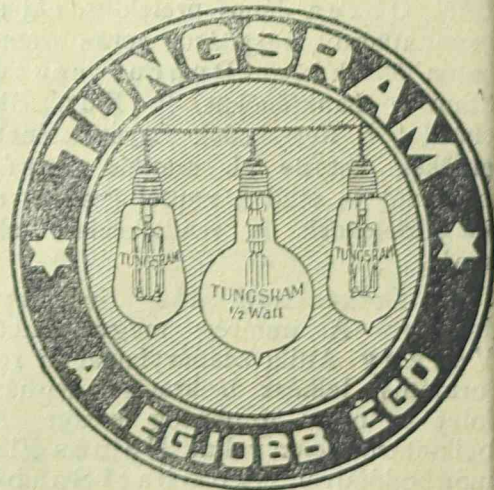
a Józsefvárosban levő 3 szobás, fürdőszobás stb. mellékhelyiségekből álló lakást. Több 1, 2, 3, 4 és 5 szobás lakás, iroda-, raktár- és tüzelőhelyiség a város minden részében átadó. Expressbank ingatlanforgalmi osztálya Belváros, Hunyadi-utca 8.

Próma zsinór- és paszománygyár

átköltözött

III., Strada Romulus (Hattyu-utca)

26. szám alá. — Telefon 192.

Gyors- és gépirási tanfolyam

Bohn Mariska

Belváros és Gyárváros. Beiratkozás: Gyárváros, Uri-utca 11. sz. 157

Pénzkölcsönt

zálogfedezetre havi egy és fél százalék kamattal és jutalék mellett állandóan folyósítunk. Expresszálogbankház, Belváros, Hunyadi-utca 8.